

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 131: Forslag til lov om ændring af lov om varmeeforsyning. (Ændring af Gas- og Varmeprisudvalgets kompetence m.v.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 18/1 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erik Mortensen (S):

I 1990 vedtog Folketinget en lov, der påbød fjernvarmeværker og blokvarmecentraler over en vis størrelse at overgå til gasfyring.

I den forbindelse havde man nok overset en lille detalje, for flere af disse værker har en sådan størrelse, at de ville blive forbrugere af mere end 300.000 m³ naturgas. Når man er det, så er man ude over, skal vi sige ankeinstansen, Gas- og Varmeprisudvalget, og det vil igen sige, at disse storforbrugere må holde sig til faste gældende tariffer. Det er ikke særlig tilfredsstillende, for de vil ofte være at sammenligne med større industrivirksomheder, som jo har en anden mulighed for at forhandle pris og vilkår.

Lovforslaget her giver så den mulighed ikke at forhandle frit, men at bruge Gas- og Varmeprisudvalget som ankeinstans. Vi finder det yderst rimeligt, at man får den mulighed. Samtidig er det så også indbygget i lovforslaget, at ministeren bemyndiges til at udforme regler for fastsættelse af prisen, hvis det bliver nødvendigt.

Som sagt en rimelig og fornuftig løsning på de store forbrugeres problem i første omgang.

Peter Hansen-Nord (V):

Målsætningen, som ligger i forslaget, er Venstre enig i.

Det virker som et lille, ubetydeligt forslag, men det kan jo godt have ret stor effekt måske oven i købet over for de regionale selskaber, som jo har nogle i forvejen indgåede aftaler, der beskriver, hvordan de skal opføre sig.

Nu oplever de, at ministeren flytter kompetencen fra sig selv over til Gas- og Varmeprisudvalget, så hvor man ikke har kunnet sætte spørgsmålstegn ved prisfastsættelsen i de forskellige tariffer, dér må man sige, at de regionale gasselskaber nu skal have deres priser behandlet i Gas- og Varmeprisudvalget. Det er

for så vidt også godt nok, som jeg sagde tidligere.

Problemet er naturligvis her, om dette udvalg med den sammensætning, det har, er i stand til at behandle disse sager også ud fra etabilitetskriterium. Kan de behandle de her sager neutralt nok? Sagen er jo den, at det for en stor del bliver køberne, der sidder og behandler deres egne anker, havde jeg nær sagt.

Jeg kan godt forstå, at de regionale selskaber, som i forvejen er nervøse for deres økonomi, vipper med øjenbrynene og spørger: Kan vi nu forvente, at det her bliver behandlet ordentligt, så vores økonomi ikke bliver udhulet ad bagdøren? Så det er en problematik, som jeg mener vi bør diskutere sammen med ministeren: Hvordan kan vi imødegå de situationer?

Der er ingen tvivl om, at i relation til EU's almindelige konkurrencebestemmelser vedrørende ankeinstanser peger man på, at det skal være uvildige mennesker, der sidder i disse ankeinstanser, som ikke har fingrene nede i kagedåsen på noget tidspunkt.

Det er det, man kalder en neutral behandling af en klage, og det er altså det, jeg tillader mig at sætte et spørgsmålstegn ved.

Vi er tilfredse med i Venstre, at industriel kraftvarme ikke er omfattet, og her er det – så vidt jeg kan vurdere – beskrevet, så jeg kan forstå det, at de, der er tvangstilsluttet, heller ikke er omfattet, og det er en ting i forslaget, som vi hilser med tilfredshed i Venstre: At den frie prisme kan fortsætte over for industrien og over for dem, som stadig væk kun har ministeren som ankeinstans.

Det var vist de kommentarer, jeg har. Venstre er som sagt enig i målsætningen med forslaget, og vi forventer, at vi kan få afklaret nogle af de ting, jeg her har nævnt, under udvalgsbehandlingen.

Eva Møller (KF):

Også Det Konservative Folkeparti er enig i den målsætning, der ligger i ministerens lovforslag her. Vi finder det rimeligt, at man som tvangsaf-tager af naturgas har en mulighed for, hvis man ikke er en kæmpestor kunde, at anke prisen et eller andet sted. Vi mener, at når man oprindeligt undtog disse fra ankebestemmelserne, var det, fordi de på det tidspunkt, da man lavede reglerne, havde en mulighed for at gå over til en anden type brændsel, og dermed stod man i en stærkere forhandlingsposition.

Det er forsvundet, i og med at der nu er kommet en pligt til at aftage naturgas. Der er, som Venstres ordfører påpegede det, nogle tekniske detaljer, men dem kan vi vel få afklaret og få set på under udvalgsarbejdet.

Jeg skal heller ikke undlade at gøre opmærksom på, at der også i lovforslaget ligger en ministerbemyndigelse, ganske vist en bemyndigelse til ministeren, efter at han har forhandlet med Folketingets Enerkipolitiske Udvalg.

I Det Konservative Folkeparti er vi ikke, hverken når den ene eller den anden har regeringsmagten, særlig begejstret for ministerbemyndigelser, men det må vi vel leve med her som i andre sammenhænge. Og i hvert fald er det da et forsonende moment, at man skal forhandle med Folketingets Enerkipolitiske Udvalg. De bemyndiger nemlig ministre til alt for meget.

Kristen Touborg (SF):

I SF forekommer det os også, at det her lovforslag er meget fornuftigt. Det kan jo være lidt vanskeligt nu i historiens lys at se, hvorfor man ikke skulle have de forbrugere med, der ligger over 300.000 m³, så selve forslaget skal jeg ikke gøre flere bemærkninger til, ud over at ministeren kan forvente, at SF vil støtte det.

Men jeg vil godt gøre en bemærkning til Venstres ordfører, hr. Peter Hansen-Nord, og det, Venstres ordfører beskæftigede sig med, nemlig udvalgssammensætningen – om den nu også er uvildig. En kan jo godt undre sig over, hvorfor Venstre specielt begynder at interessere sig for det lige nu i forbindelse med en lille ændring af et lovforslag. Mig bekendt er det sådan, at Gas- og Varmeprisudvalget har eksisteret i en del år, og hvis det er sådan, som hr. Peter Hansen-Nord siger, at det kan frygtes, at det ikke er uvildigt, idet det næsten udelukkende er købere, der sidder der, så forstår jeg da sådan set ikke, hvorfor Venstre ikke har gjort noget ved den sag for længe siden, men først gør det i forbindelse med, at man får en mindre lovændring på et andet område.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er hr. Kristen Touborg, der kalder mig herop. Det, der nu sker her, er jo en udvidelse af den kompetence, man tidligere har haft. Sådan skal hr. Touborg forstå forslaget. Der har jo været en årsag til, at kompetencen ikke har ligget der tidligere. Hr. Touborg kan så spekulere over, hvorfor den har ligget et andet sted tidligere.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Nu ved jeg ikke, om det kunne interessere hr. Peter Hansen-Nord at interessere sig for de forbrugere, der ligger over de 300.000 m³, for det må vel være sådan, at uvildigheden er ligesådan for dem, der ligger under de 300.000, f.eks. på 250.000. De decentrale kraftvarmeværker, der er i den forbindelse, må da have nogle uoverensstemmelser.

Kim Behnke (FP):

Den danske lovgivning har jo mangfoldige kringelkroge. Ofte vedtages der love og regler her i Folketinget, som så efterfølgende viser sig at have nogle ganske utilsigtede virkninger.

Folketinget har desværre – det var imod Fremskridtspartiets stemmer – vedtaget at tvangssælge naturgas til en række fjernvarmeselskaber, til en række boligselskaber, der har store selvstændige varmeenheder. Vi mener, det var forkert. Vi mener fortsat, de pågældende skal have et frit brændselsvalg, sådan at de har mulighed for at sørge for at have så billig en varme til deres kunder – til deres forbrugere – som overhovedet muligt.

Derefter har Folketinget også vedtaget, at gasleverandøren er monopolist, leverer gassen enten direkte fra Dangas eller fra de regionale selskaber. De har monopol på at levere gassen. Der er indgået særlige aftaler mellem Dangas og de regionale selskaber, som skelner mellem, hvem der har hvilke rettigheder over for kunderne, men der er stadig væk tale om en monopolsituation uden konkurrence.

Så fik vi i Folketingets Energiudvalg en henvendelse fra specielt danske fjernvarmeværker, som mente, at det ikke var en specielt heldig kombination, at en lovgiver har påtvunget forbrugerne et enkelt brændsel, og at der kun er én leverandør af det brændsel.

Hvad skulle de arme selskaber gøre, hvis priserne på den gas blev urimeligt høj? Svaret var jo indlysende enkelt. De skulle selvfølgelig have mulighed for at få den pris vurderet. Vi synes nok, at det mest korrekte sted at lade den pris vurdere havde været Konkurrencerådet, men vi indrømmer dog, at på det her område findes der i forvejen Gas- og Varmeprisudvalget, og derfor accepterer vi selvfølgelig, at det bliver i det forum, sagen bliver efterprøvet.

Nu skal vi jo ikke regne med, at det her betyder den store ændring. Det håber jeg i hvert fald ikke. Min forventning er, at i og med at disse

større varmeanheder bliver omfattet af Gas- og Varmepresudvalgets tilsynsmulighed, har det en præventiv virkning over for gasselskaberne, sådan at de afholder sig fra at komme med urimeligt høje gaspriser.

Jeg håber ikke, at vi skal se alt for mange sager på det her område – måske højst en enkelt prøvesag, som så kan danne præcedens. For sagen er jo den, at når vi ser på, hvordan Gas- og Varmepresudvalget i øvrigt handler, er det jo ofte sådan, at tingene blot skal sendes ind til en orientering eller til en godkendelse hos dem, hvad enten det er nye prisblade for naturgas eller nye prisblade for levering af fjernvarme rundt omkring.

Forbrugeren har dermed en sikkerhed for, at Gas- og Varmepresudvalget er involveret og orienteret, og det er i sig selv meget vigtigt, fordi det kan have den omtalte præventive virkning.

Vi vil fra Fremskridtspartiets side støtte forslaget, fordi der var et hul i den gældende lovgivning, men minder om, at situationen kunne have været løst ved at fastholde det frie brændselsvalg hos fjernvarmeværkerne og hos bolig-selskabernes store varmeanheder.

Det mener vi stadig er den rigtige løsning, men indtil der er flertal for det i Folketinget, skal der selvfølgelig være en ankemulighed, og den støtter vi.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Indtil nu har naturgasselskaberne haft mulighed for enerådigt at fastsætte gaspriserne til storforbrugere af gas. Samtidig ved vi jo, at storkunderne i medfør af varmemforsyningslovens bestemmelser er forpligtet til at anvende naturgas.

Det forhold stiller unægtelig storkunderne i en lidt penibel situation, da de er tvunget til at aftage naturgassen til den pris, som de regionale naturgasselskaber fastsætter.

På den baggrund vil Det Radikale Venstre tilslutte sig dette lovforslag, i og med at der bliver sikret en klageadgang for de store naturgasforbrugere.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Der har været mange forhadte afgørelser, når det drejer sig om prisfastsættelse især i forhold til boligselskaberne. Derfor vil vi gerne medvirke til, at de også får adgang til en klageret.

Ministeren kan regne med vores støtte til forslaget.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for modtagelsen af forslaget og også de mange gode indlæg, vi har hørt om baggrunden for den ændring, der nu lægges op til. Jeg tror, hr. Kim Behnke har fuldstændig ret, når han har den forventning, at vi får få sager – måske kun nogle enkelte prøvesager – og at der så vil blive lagt et fornuftigt niveau.

Til fru Eva Møller vil jeg gerne sige, at når der er indlagt en ministerbemyndigelse, er det alene som en ventilbestemmelse, der giver ministeren adgang til at gå ind og fastsætte nærmere retningslinjer for disse ankeafgørelser, hvis det går så galt, som hr. Hansen-Nord og de regionale forsyningsselskaber har frygtet det ville gå.

Der er altså en ventilbestemmelse, der giver adgang for ministeren til at fastsætte de nærmere regler, bygget ind i selve lovforslaget. Men jeg har faktisk den samme forventning som hr. Kim Behnke, at det ikke bliver nødvendigt at bruge den.

Jeg deler hr. Peter Hansen-Nords bekymring for de regionale forsyningsselskabers økonomi. Jeg tror ikke, der er en akut fare, selv om der er få vanskeligheder i et enkelt af selskaberne, men det er klart, at selskaber med så stor gæld og så ringe egenkapital er sårbare på et marked, der nødvendigvis er underkastet en betydelig usikkerhed i lyset af de ændringer, der kommer til at ske i Europa ved etableringen af et fælles energimarked. Der mener jeg, at de partier, der findes her i Folketinget, og ikke mindst de partier, som har et ansvar for den del af den danske energipolitik, må have et meget tæt samarbejde med det positive sigte at give forsyningsselskaberne og dermed hele gasprojektet de bedste betingelser for at klare sig økonomisk. Alene de beløb, der er involveret i den forbindelse, må tilskynde os til et så tæt og så fordomsfrit samarbejde som overhovedet muligt på dette område.

Men jeg synes, det var rigtigt, som hr. Peter Hansen-Nord gjorde, at fremhæve dette hensyn i sit indlæg, og jeg lover ham og de øvrige ordførere, at de bemærkninger, der har været fremført, naturligvis vil indgå i udvalgsarbejdet, som jeg håber vil ende positivt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 132: Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 18/1 95).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Erik Mortensen (S):

Der er her tale om et EU-direktiv, der skal indarbejdes i dansk lovgivning, og det drejer sig om koncessionsdirektivet, som opstiller betingelserne for at arbejde med efterforskning og produktion af såkaldte kulbrinter, og det vil i praksis sige olie og gas.

Det er ikke nogen hemmelighed, at dette område rummer så store økonomiske interesser og i høj grad også nationale interesser, at det er ønskeligt at sikre dem, der opererer på området, mod en urimelig og ulige behandling, dvs. sikre mod konkurrenceforvridning.

Selve direktivet er i vid udstrækning et rammedirektiv, ikke mindst hvad angår tildelingskriterierne. Vi har tidligere set, hvordan tildeling af områder i det danske sokkelfelt har været en utrolig lang og indviklet procedure. Der bliver nu mulighed for i visse situationer at komme lidt mere lempeligt igennem, idet vi her og nu begynder at operere med flere forskellige kategorier af interesseområder. Det kunne eksempelvis være de mindre attraktive, som vi kender til nu. Der kunne også være tale om udvidelse fra ét aktivt område til et naboombåde. Det er lettelser.

Jeg mener også, der er bindinger i direktivet, også over for de statslige interesser. Stemmema- joritet enten direkte eller via et statsligt domineret selskab udelukkes altså ifølge direktivforslaget og lovforslaget på denne måde, og det sikrer så også, at vi ikke forfalder til protektionisme, hvad angår valg af entreprenører eller leveran- cer. Samtidig må vi så også sige farvel til en dansk særklausul, nemlig første retten til at købe produkterne.

De statslige interesser er dog ikke helt skudt ud på sidelinjen, for der er en, skal vi sige form for vetoret, hvor vi via det statslige selskab eller via ministeren eller Folketinget selv har en vis vetoret, hvis ressourcemæssige eller økonomi- ske interesser står på spil.

Hvis det, der er nævnt indtil nu, opfattes som stramminger af ubehagelig art, kan vi også godt pege på indhold i direktivet og lovgivningen her, der for mig at se har mere positive vendinger, og det er netop det, som blev berørt under det forrige lovforslag om undergrundsspørgs- mål:

Muligheden for at bruge VVM-direktivet, alt- så vurdere de miljømæssige virkninger. Selv om man ikke kan gennemføre en traditionel nabo- høring, kan der alligevel være adskillige inter- esseområder her. Det kan være skibstrafikken som sådan, det er i høj grad fiskeriet, og det kan være naturmæssige ressourcer, der gør sig gæl- dende.

Samtidig må vi også konstatere – og det er da positivt – at i forbindelse med den aftale, vi alle- rede har med DUC løbende frem til år 2012, har vi fået den ordning, at det ikke ændres.

Alt i alt en lov, som vi også med en ihærdig indsats af vores EU-politikere i Bruxelles fra Socialdemokratiets side finder er afstemt efter EU-direktivet, så vi kan anbefale, at vi tilslutter os lovforslaget og dermed også bringer vores lovgivning i pagt med EU-direktivet.

Knud Enggaard (V):

Lovforslaget om Danmarks undergrund er jo interessant. Der ligger en lang og undertiden bevæget historie bag fra de årtier, hvor Dan- mark gradvis har udviklet produktion fra Dan- marks undergrund. I og med at vi i vidt omfang nu står med et folketingsudvalg, som har nye medlemmer, og at vi har en minister, som er ny på posten, kan jeg kun ønske dem alle de glæ- der, der vil være forbundet med at sætte sig ind i alle de både principielt og økonomisk meget kontante problemstillinger, som et sådant for- slag rummer.